

SYMPOSIUM

EERBETOON AAN HET
VERGETEN KONINKRIJK

GALACONCERT door

JORDI SAVALL

& HET ENSEMBLE HESPÈRION XXI
IN DE LOMBRIVES

DE GOUDEN DRAAD VAN DE VRIJE GEEST

10, 11, 12 SEPTEMBER 2021

DE GOUDEN DRAAD VAN DE VRIJE GEEST

10, 11, 12 september 2021

Tarascon-sur-Ariège:

Espace François Mitterrand, Avenue Paul Joucla

Maison des Jeunes et de la Culture, 4 Rue de l'Horte

Organisatie

Rozekruis Pers in Haarlem

Partners

Municipalité Tarascon

Embassy of the Free Mind in Amsterdam

Op 10 september 2021 presenteert uitgeverij Rozekruis Pers in Tarascon-sur-Ariège het boek *Plaatsen waar de Geest waait. De Sabarthez als spiegel van de mensheid. Antoine Gadal 1877-1962, Leven, werk en overdracht van de kathaarse Gnosis*. Ter gelegenheid van de verschijning van dat boek wordt een symposium georganiseerd onder de titel

De gouden draad van de vrije geest.

Het symposium zal plaatsvinden op 10, 11 en 12 september 2021 in de Salle François Mitterrand in Tarascon. Het brengt bijeen een keur van internationale wetenschappers, filosofen en musici, die als gemeenschappelijke deler een grote liefde voor de Sabarthez en de Ariège koesteren, en zal onderwerpen presenteren die de vele millennia oude menselijke geschiedenis van de streek belichten.

Het symposium spitst zich toe op de mens en zijn vrije denken.

In diverse thema's laten auteurs uit verschillende vakgebieden zien op welke wijze dat vrije denken zich manifesteerde in die bijzondere streek van de Ariège die de Sabarthez is. De achtergrond van de boeiende rotstekeningen, de verborgen orale traditie van de streek, de kunst van de vrije geest in de middeleeuwen, het spanningsveld tussen materialisme en idealisme door de geschiedenis heen, de rol van de vrouw in het katharisme en de hoofse liefde der troubadours zijn enkele van de onderwerpen die vooraanstaande sprekers zullen behandelen.

Zij schetsen een modern beeld en de state-of-the-art van de voortschrijdende inzichten op al de interessegebieden waarmee Antoine Gadal zich honderd jaar geleden bijzonder verwant voelde. Deze zoon van de Sabarthez, geboren op een steenworp afstand van waar het symposium plaatsvindt, zag op elk van die gebieden de invloed van dat altijd onafhankelijke denken, dat de mensen van die streek in het bloed zit. En hij ontdekte dat de oorsprong daarvan ligt in de eenvoud en de openheid van hart en geest, waarmee de mensen van de Sabarthez hun grondgebied, hun geestelijke rijkdom en hun christendom in zijn zuiverste soort naderden, beleefden en verdedigden. Hij zag het als zijn taak die geest van vrijheid, broederschap en liefde over en verder te dragen.

Ter gelegenheid van het symposium is een ensemble geformeerd, bestaande uit Louis Merlet (altviool), Sylvain Imbs (piano) en Christian Koenig (panfluit), dat 'Stemmen van de Sabarthez door de eeuwen heen' ten gehore brengt.

Inschrijven

U kunt zich op de volgende manier inschrijven voor het symposium van 10, 11 en 12 september 2021. Het concert van Jordi Savall op zaterdagavond maakt onderdeel uit van het symposium. De kosten van het symposium en concert bedragen € 150,- per deelnemer. Logies en maaltijden moet u zelf regelen.

Op <https://spiritualtexts.academy/gadal> vindt u direct een link voor uw inschrijving via Eventbrite. Daar leidt het boekingssysteem u naar een betalingsmogelijkheid. Als u ingeschreven bent en betaald hebt, heeft u zich aangemeld en ontvangt u verdere documentatie.

Door de gemeente Tarascon is een programma samengesteld van bezienswaardigheden die tegen gereduceerde prijs bezocht kunnen worden. Hoe meer bezienswaardigheden u bezoekt, hoe lager de prijs. Het betreft het Parc de la Préhistoire, de Grottes de Niaux, Grotte de Bédeilhac, het kasteel van Foix, Grotte du Mas-d'Azil, en het Palais des Evêques in Saint-Liziers.

Er zijn ook enkele bezienswaardigheden gratis te bezoeken zoals de Salle Gadal en de Dolmen van Sem. Verder zijn er drie speciale bezoeken tegen vaste gereduceerde prijs mogelijk:

1. Speciale rondleiding van 2 uur in de Lombrives à € 10,-
(www.grottedelombrives.com met symposium code)
  2. Bezoek van 2 uur aan Les Bains du Couloubret in Ax-les-Thermes à € 17,-
(www.bains-couloubret.com met symposium code)
  3. Bezoek aan Château de Montségur (informatie hierover volgt op later tijdstip)
- Het bezoek aan de bezienswaardigheden maakt geen onderdeel uit van de symposiumprijs.

Eind augustus krijgt u vervolgens uw symposium-, concert- en stempelkaart voor de bezienswaardigheden met gereduceerde prijs toegestuurd. Ook ontvangt u een boekje met alle teksten van het symposium in uw eigen taal (Duits, Engels, Frans, Nederlands of Spaans).

Algemene informatie:

1. De voertaal van het symposium is voornamelijk Frans. Er zullen in ieder geval 2 lezingen in het Engels worden gehouden.
2. Wij houden ons aan de dan geldende Franse overheidsmaatregelen inzake Corona.
3. Alle bezoekers zijn zelf verantwoordelijk om Corona-maatregelen na te leven (reis, verblijf, inclusief benodigde documenten).

Alle aanvullende informatie volgt via <https://spiritualtexts.academy/gadal>

VRIJDAGAVOND

- 17 : 00   **WELKOM**
Petra Augrandjean en Pierre Gohar
- 17 : 05   **OPENING VAN HET SYMPOSIUM**
A. Sutra, burgemeester Tarascon
- 17 : 30   **GOD IS LIEFDE**
Mirjam Duivenvoorden
- 18 : 30   **DE GROTTEN VAN DE VOLP**
Robert Bégouën

ZATERDAGOGHTEND

- 09 : 30   **DE PALEOLITHISCHE KUNST VAN DE GROTSCHILDINGEN**
Philippe Grosos
- 10 : 30   **DE ADEM VAN DE GEEST EN GEESTELIJKE ENERGIE**
Eric Palazzo

ZATERDAGMIDDAG

- 14 : 00   **BEWUSTZIJNSVRIJHEID IN HET OCCITAANSE KATHARISME**
Eduard Berga Salomó
- 15 : 00   **OP DE VLEUGELS VAN DE LIEFDE**
Maria Bartels

ZATERDAGAVOND

- 20 : 30 tot 21 : 30   **GALA CONCERT DOOR JORDI SAVALL EN HESPÈRION XXI**

ZONDAGMORGEN

- 09 : 30   **TUSSEN DAGELIJKS LEVEN EN PRIESTERLIJK BESTAAN**
Gwendoline Hancke
- 10 : 15   **DE DROOM VAN PROMETHEUS**
Sergi Grau Torrass
- 11 : 15   **TRANSMISSIE VAN DE VRIJE GEEST**
Peter Huijs
- 12 : 00   **SLUITINGSCEREMONIE**

VRIJDAGAVOND (17 : 00 – 20 : 00)**17 : 00 - 17 : 05**   **WELKOM**

Petra Augrandjean en Pierre Gohar, dagvoorzitters

17 : 05 - 17 : 30   **OPENING VAN HET SYMPOSIUM**

Mr Sutra, burgemeester van Tarascon

PRESENTATIE VAN HET BOEK *Les lieux où souffle l'Esprit*

Doride Zelle, directeur van de Rozekruis Pers en Peter Huijs, auteur

17 : 30 - 18 : 15   **GOD IS LIEFDE**

Mirjam Duivenvoorden, conservator Gadala Archief in de Bibliotheca Philosophica Hermetica in Amsterdam en co-auteur van het boek *Plaatsen waar de geest waait*

‘Dieu est Amour’ was het motto en de lijfspreuk van Antoine Gadala. Van jongs af aan heeft hij zich daarvoor ingezet, getracht iets van die liefde in de praktijk te brengen. In de negentiende eeuw, als benjamin van de Félibrige, op zoek naar de verheven schoonheid van de geest, in poëzie en literatuur; vanaf zijn drieëntwintigste als onderwijzer in het dorpje Montceaux-lès-Provins in de Champagne, en als kapitein in de loopgraven van la Grande Guerre; daarna als speleoloog, archeoloog en voorzitter van het *Syndicat d'Initiative*, zich steeds inzetten om de mens ontvankelijk te maken voor de schoonheid en de stilte van de grotten, waarin een zuivere ontvankelijkheid het onhoorbare kan waarnemen. Hij dook diep in de archieven om de juiste achtergrond te onderzoeken van het zuivere kathaarse christendom zoals het in de Sabarthez werd beleefd, en waarvan hij nog fluisterend had horen spreken, op zijn tochten door de streek. En vanaf het moment dat hij zich een klaar en helder beeld had gevormd in zijn geest, deed hij alles wat in zijn vermogen lag om de overdracht ervan veilig te stellen – een opdracht die hem in 1897

was overgedragen door de bijna honderdjarige Adolphe Garrigou, die hij de geliefde patriarch van de Sabarthez noemde.

18 : 15 - 18 : 30   PAUZE

18 : 30 - 19 : 15   DE GROTTEN VAN DE VOLP

Een uitzonderlijke heiligdom uit de bloeiperiode van het steentijdperk (het magdalénien).

Robert Bégouën historicus, grondlegger van de Stichting Louis Bégouën, conservator van de drie grotten van de Volp

De grotten van Tuc d'Audoubert en van de Trois-Frères werden in 1912 en 1914 ontdekt door drie tieners, Max, Jacques en Louis Bégouën. Ze nemen onmiddellijk het besluit om ze niet open te stellen voor het publiek. De verklaring daarvoor is het feit dat hun familie al twee generaties lang de oorsprong van het leven en van de mens onderzoekt. Hun grootvader, graaf Maximilien Bégouën (1826-1885), was een erudiet en meertalig humanistische onderzoeker. Als hooggeplaatst ambtenaar in Toulouse ontmoet hij in 1872 Émile Cartailhac, de nestor van de Franse prehistorie. Bégouën's zoon Henri zou diens onderzoek voortzetten. Na de ontdekking van de Tuc d'Audoubert is Cartailhac de eerste die op de hoogte wordt gebracht en zijn advies geeft. Twee jaren later wordt de grot van de Trois-Frères met zijn ontelbare en fijne gravures nader onderzocht. De Bégouën's zijn zich ervan bewust dat zij verantwoordelijk zijn voor een historisch erfgoed dat aan de mensheid toebehoort en besluiten het voor de wetenschap te bewaren. De Stichting Louis Bégouën is in 1989 opgericht om deze filosofie, die het mogelijk maakt dat deze grotten tot op de dag van vandaag intact zijn gebleven, verder te dragen.

ZATERDAGOGCHTEND (9 : 30 – 11 : 30)

09 : 30 - 10 : 15 DE PALEOLITHISCHE KUNST VAN DE GROTSCHILDERINGEN

Philippe Grosos is professor aan de universiteit van Poitiers, filosoof, auteur van het boek *Signe et Forme. Philosophie de l'art et art paléolithique* (Tekenen en vorm. Kunstfilosofie en paleolithische kunst)

Als we kunst opvatten als een symbolische activiteit, kunnen we stellen dat haar aanwezigheid in de geschiedenis van de mensheid uiterst ver terug reikt. En als we de oorsprong ervan doortrekken naar het vervaardigen van de eerste vuistbijlen (die immers om te maken zowel abstractie als symmetrie vereisen) kunnen we dat begin zelfs terugvoeren tot het eerste optreden van de *Australopithecus*, iets meer dan 3 miljoen jaar geleden. Ongeveer 40.000 jaar voor onze jaartelling dient zich evenwel een nieuwe vorm van artistieke activiteit aan. *Homo sapiens* – de mens die wij nog steeds zijn – creëerde en verspreidde toen voor de eerste keer kunstzinnige figuratieve voorstellingen waarmee de grotschilderkunst, zowel in West-Europa als in Indonesië, werd geboren. Puttend uit de overvloedige voorbeelden van grotschilderkunst die men in de grotten van de Ariège aantreft, wil ik de durf laten zien die onze voorouders nodig hadden om dit soort figuren te gaan tekenen, schilderen, graveren, en soms zelfs boetseren. Om redelijkerwijs te kunnen omvatten wat dit betekent, onderzoek ik wat deze sprong, deze discontinuïteit, mogelijk heeft gemaakt. Wat heeft zo'n vermetele voorstelling van zaken betekend voor het verdere verloop van onze geschiedenis, voor ons, *Homo sapiens*?

10 : 15 - 10 : 30 PAUZE

10 : 30 - 11 : 15 DE ADEM VAN DE GEEST EN GEESTELIJKE ENERGIE

Eric Palazzo hoogleraar geschiedenis van middeleeuwse kunst aan de universiteit van Poitiers en Princeton en auteur van *Peindre c'est prier. Anthropologie de la prière chrétienne* (Schilderen is bidden. Antropologie van het christelijke gebed)

De voordracht gaat in op het thema van de vrijheid van geest in het christelijke theologisch denken van de oudheid en de Middeleeuwen, gezien vanuit het specifieke concept van spirituele energie. Vanuit christelijk perspectief is deze energie in de eerste plaats datgene wat het mogelijk maakt de 'ware' aard van God te definiëren. Het is dus de geestelijke kracht die God aan de mens heeft gegeven om hem in staat te stellen zijn spirituele reis te volbrengen, zowel op aarde als daarna, en om hem toegang te verlenen tot het 'van aangezicht tot aangezicht' kennen van de Christus, tronend in eeuwige majesteit. De lezing verkent vervolgens verschillende vormen van de visuele vertaling van die spirituele energie, met name in de spiraalvorm, en van zijn betekenis in relatie tot de figuur van Christus, zowel in zijn geestelijke als in zijn lichamelijke dimensie.

ZATERDAGMIDDAG (14 : 00 – 16 : 00)

14 : 00 - 14 : 45 BEWUSTZIJNSVRIJHEID IN HET OCCITAANSE KATHARISME

Eduard Berga Salomó auteur van *Sabiduría del Silencio* en *Le Catharisme et la tradition spirituelle de l'Occident* (Wijsheid van de stilte en Het katarisme en de spirituele traditie van het Westen)

Een van de belangrijkste bijdragen van het Occitaanse katarisme aan de ontwikkeling en vooruitgang van de westerse cultuur in Europa was haar poging om om het individuele denken te bevrijden uit het bekrompen religieuze dogmatisme waarin de kerk van Rome

de samenleving had geplaatst om 'hun geweten te verstevigen'. De enorme invloed die het katharisme had op alle sociale lagen van zijn tijd, droeg niet alleen bij tot een directe kennis van de heilige teksten, maar zij plaatste ook de christelijke leer in haar zuiverste, meest essentiële en praktische zin in hun midden: God zoeken boven alles en anderen liefhebben als zichzelf. De woorden van de eenvoudige herder Pèire Mauri, een kathaarse gelovige, wanneer Bèlibaste hem verwijten maakt aangaande zijn goede relaties met mensen die niet tot zijn geloof behoren, zijn veelzeggend: 'Wij moeten goed doen aan iedereen, want wij weten niet wie goed is of wie slecht is.'

14 : 45 - 15 : 00   PAUZE

15 : 00 - 15 : 45   OP DE VLEUGELS VAN DE LIEFDE

Hoofse liefde en katharisme, een ontmoeting tussen eros en agapè

Maria Bartels Nederlands filosofe, auteur van twee publicaties: *Zijn in ontmoeting* en *Zin in kwaliteit*

De liefde speelt een vitale rol zowel in het katharisme als in de hoofse liefde. Maar om wat voor liefde gaat het precies en welke rol speelt deze? De hoofse liefde vindt zijn oorsprong in de platoonse eros, terwijl het katharisme, weliswaar beïnvloed door het platonisme, zich toch vooral baseert op de christelijke liefde: agapè of caritas. Hoewel beide liefdes geworteld zijn in een spirituele context, verschillen ze in hun uitgangspunt, hun streven en hun uitdrukkingsvorm. Waar brengen deze twee liefdes ons en wat hebben zij te schenken? Hoe kunnen we ze terugvinden in onze eigen ervaring? Zijn ze onverenigbaar, aangezien ze tegenovergestelde wegen gaan, of is er een ontmoetingspunt mogelijk? Blijven ze onverzoenbaar of kunnen ze elkaar aanvullen?

Het antwoord is gelegen in de meest stille intimiteit van onze ziel, die plek van transformatie waar beide liefdes hun diepste zin en hun vermogen vinden om hun vleugels te ontvouwen. Van daaruit kunnen eros en agapè onze levens en ons handelen bezielen, evenals onze relaties met anderen, met God en de wereld die ons omringt.

ZATERDAGAVOND (20 : 30 – 21 : 30)

EERBEToon AAN HET VERGETEN KONINKRIJK

GALA CONCERT DOOR JORDI SAVALL EN HESPÈRION XXI

ZONDAGOCHTEND (9 : 30 – 12 : 30)

9 : 30 - 10 : 15 **TUSSEN DAGELIJKS LEVEN EN PRIESTERLIJK BESTAAN**

Katharisme, een vrijplaats voor vrouwen?

Gwendoline Hancke is historicus, auteur van de boeken *Femmes en languedoc* (Vrouwen in de Languedoc) en *Le Miroir d'Aimengart* (De spiegel van Aimengart)

In de Languedoc van de 13e eeuw ontwikkelden vrouwen zich in sociale en religieuze kaders die werden gedomineerd door mannen. Echter, dankzij de plaats van de vrouw in de kathaarse theologie en in het bijzonder de priesterlijke rol die aan vrouwen werd toegekend in het kathaarse religieuze leven, konden vrouwen in bescheiden mate de deuren openen naar dit mannelijke bolwerk. Bovendien kunnen vrouwen door de verankering van de kathaarse religie in het dagelijkse leven en in de bestaande sociale structuren van de dorpen in de Languedoc hun religieuze leven verankeren in de gevestigde sociale kaders, in het vrouwelijke sociale leven en ook in hun traditionele rol als bewakers van het geloof in het gezin, opvoeders, bestierders van het huishouden en ook verzorgers van de zieken. Juist dit samengaan van een religie die meer openstaat voor vrouwelijke deelname aan het heilige en de verankering van deze 'vrouwenwereld' in het dorp, biedt hen een gunstig kader om zich te ontwikkelen in een soort 'parallele wereld' – een vrije ruimte waarin zij de teugels van hun eigen leven en in het bijzonder van hun religieuze leven in eigen hand houden.

10 : 15 - 11 : 00 DE DROOM VAN PROMETHEUS

Het begrijpen van de natuur in en door kunst, wetenschap en godsdienst

Sergi Grau Torras historicus en hoogleraar Wetenschapsgeschiedenis aan de Universiteit van Barcelona (UAB), auteur van *Cátaros e inquisición en los reinos Hispánicos, ss. xii-xiv* (Kathaarse inquisitie in de Spaanse koninkrijken in de 12e-14e eeuw)

Eén van de thema's die Antoine Gadad in zijn geschriften opwerpt, is de noodzaak te komen tot een gemeenschappelijke visie op de verhouding tussen wetenschap en godsdienst, en meer in het bijzonder tussen geloof en rede als middel om tot kennis te komen. In de Renaissance ontstond een nieuwe manier om de natuur te interpreteren, die de intuïtieve visie deed samensmelten met een bewustzijn dat zich baseert op de rede. Sindsdien en tot op de dag van vandaag vinden we verschillende getuigenissen die op de een of andere manier de band tussen wetenschap en godsdienst benadrukken, niet alleen wat betreft het begrijpen van de natuur, het universum en de natuurwetten, maar ook als het gaat om het verwerven van kennis. In deze lezing zullen wij aan de hand van verschillende getuigenissen uit de wetenschapsgeschiedenis ontdekken dat de wisselwerking tussen wetenschap, kunst en godsdienst onontbeerlijk is om wetenschappelijke kennis voort te brengen.

11 : 00 - 11 : 15 PAUZE

11 : 15 - 12 : 00 OVERDRACHT VAN DE VRIJE GEEST

A. Gadal – de mens, de visionair, de bewaarder

Peter Huijs studeerde kunstgeschiedenis en archeologie, auteur van *Geroepen door het wereldhart*

Wat is de vrije geest? Betekent dit dat we vrij zijn om te denken wat we willen? Integendeel, het is altijd het resultaat van een mentale discipline gebouwd op een wetenschappelijke, sociale en sterk spirituele basis.

Wanneer we het leven van Antoine Jules Gadal bestuderen, ontdekken we dat hij altijd op drie niveaus heeft gewerkt:

- op wetenschappelijk niveau, als afgevaardigde van het departement Ariège in de *Société Préhistorique Française*, met zijn vrienden in de archeologie pastoor Mir uit Ussat-Ornolac en graaf Henri Bégouën, met de voorzitter van de VVV van Tarascon Joseph Mandement, met commandant François Octobon en kapitein Jean-Louis Boudon in de speleologie;
- op sociaal vlak, als leerkracht voor jongeren en als voorzitter van de VVV van Ussat-les-Bains, de thermale baden en beheerder van de grotten,
- en op spiritueel niveau, voor iedereen die in stilte kwam mediteren in de indrukwekkende stilte van de grotten, onder de indruk van hun onmetelijke ruimte.

Gadal zag zichzelf als een bewaker van het spirituele erfgoed van de Sabarthez; aan hem had Adolphe Garrigou de overdracht van de vrije geest toebedacht, een geest van menselijkheid, spiritualiteit en transformatie. Zijn hele leven heeft hij ernaar gestreefd deze roeping aan waardige opvolgers door te geven.

12 : 00 SLUITINGSCEREMONIE door de dagvoorzitters

INFO CONCERT

EERBETOON AAN HET
VERGETEN KONINKRIJK

GALACONCERT door

JORDI SAVALL

& HET ENSEMBLE HESPÈRION XXI
IN DE LOMBRIVES

ZATERDAGAVOND (20 : 30 – 21 : 30)

GALA CONCERT DOOR JORDI SAVALL

Liederen en dansen, gebeden en klaagzangen uit de periode van de opkomst van Occitanië tot het einde van de kruistocht tegen de Albigenzen (1100-1244)

HESPÈRION XXI

Marc Mauillon, *zang*

Andrew Lawrence-King, *psalterium en middeleeuwse harp*

Dimitri Psonis, *oud, santur en percussie*

Jordi Savall, *viool, rebec en regie*

HESPÈRION XXI

De belangrijkste waarde van oude muziek ligt in haar vermogen om als universele artistieke taal de gevoelswaarde van onze voorouders over te brengen, hun emoties en ideeën, die de toehoorder nog steeds boeien. Met een repertoire dat varieert van de 10e tot de 18e eeuw is Hespèrion XXI voortdurend op zoek naar nieuwe ontmoetingen tussen Oost en West, met een duidelijke voorliefde om internationaal muzikaal erfgoed te integreren en te herstellen, met name in het Middellandse Zeegebied en in de muziek van de Nieuwe Wereld in Amerika.

Het repertoire van Hespèrion XXI omvat onder meer werken uit het Sefardische repertoire, Castiliaanse romances, stukken uit de Spaanse Gouden Eeuw en de Europese landen. Enkele van hun meest geprezen concerten waren *Las Cantigas de Santa Maria* van Alfonso X el Sabio, *La Diàspora Sefardí*, muziek uit Jeruzalem, Istanbul, Armenië, of de *Folías Criollas*. Dankzij het geweldige werk van de vele muzikanten en medewerkers die al die jaren aan het ensemble hebben deelgenomen, speelt Hespèrion XXI nog steeds een sleutelrol bij het herstel en de herwaardering van het muzikale erfgoed, met wereldwijde gevolgen. Met meer dan 60 uitgebrachte cd's geeft de groep nu concerten over de hele wereld en neemt ze vaak deel aan internationale festivals voor oude muziek.

JORDI SAVALL

Jordi Savall is een van de meest veelzijdige musici van zijn generatie. Al meer dan vijftig jaar laat hij de wereld kennismaken met vergeten muzikale wonderen. Hij graaft deze oude muziek op uit de archieven en voert haar uit op zijn *viola da gamba* of als dirigent. Zijn activiteiten als concertartiest, pedagoog, onderzoeker en maker van nieuwe projecten, zowel muzikaal als cultureel, maken hem tot een van de hoofdrolspelers in de herwaardering van historische muziek. Samen met Montserrat Figueras richtte hij verschillende ensembles op, zoals Hespèrion XXI (1974), La Capella Reial de Catalunya (1987) en Le Concert des Nations (1989) waarmee hij een universum aan gevoel en schoonheid ontsluit en wereldwijd toegankelijk maakt voor miljoenen muzikliefhebbers.

In de loop van zijn carrière heeft hij uit dit middeleeuwse, renaissance, barokke en klassieke repertoire meer dan 230 platen opgenomen, met bijzondere aandacht voor het Spaanse en mediterrane muzikale erfgoed. Zijn werk is bekroond met tal van prijzen, zoals verschillende *Midem Awards*, *International Classical Music Awards* en een *Grammy Award*. In concerten slaat zijn muziek een brug tussen volkeren en culturen, die zeer verschillend zijn en soms zelfs met elkaar in conflict, en scheidt onderling begrip en vrede. Het is dan ook geen toeval dat Jordi Savall in 2008 werd benoemd tot Ambassadeur van de Europese Unie voor interculturele dialoog en, samen met Montserrat Figueras, tot 'Artist for Peace', in het kader van het UNESCO Goodwill Ambassadors-programma.

Zijn vruchtbare muzikale carrière is bekroond met zowel nationale als internationale prijzen en onderscheidingen, waaronder de prestigieuze Léonie Sonning-prijs, die wordt beschouwd als de Nobelprijs voor muziek. 'Jordi Savall getuigt van een oneindig divers gemeenschappelijk cultureel erfgoed. Hij is in onze tijd onmisbaar.' (*The Guardian*, 2011).

MARC MAUILLON

‘Een zanger buiten iedere categorie, hoe kunnen we Marc Mauillon beter definiëren?’ (Michel Parouty, *Opéra Magazine* 02/2017)

Door de omvang en de eigenheid van zijn repertoire, zijn zo herkenbare timbre en zijn perfecte dictie neemt Marc Mauillon een unieke en persoonlijke plaats in in de huidige muziekscene. Nu eens bariton, dan weer tenor, weet deze kameleon zijn kleur te laten samensmelten met de muziek, het repertoire of de personages die hij omarmt.

Een greep uit zijn bereik: Mozart, Machaut, Monteverdi, Offenbach, Lully, Dupin, Rameau, Debussy, Caccini, Purcell, Poulenc, Strasnoy ... Maar ook: W. Christie, M. Minkowski, R. Pichon, C. Rousset, A. Altinoglu, J. Savall, V. Dumestre, H. Niquet, E. Haïm, L. Campellone, M. Pascal, G. Jourdain ... En verder: L. Hemleb, D. Warner, B. Lazar, I. Alexandre, R. Carsen, J. Mijnsen ... laten we niet vergeten: P. Hamon, V. Biffi, A. Mauillon, G. Coppola, A. Le Bozec...

Van *solo a capella* met een eenvoudige begeleiding in akkoorden, tot de grote muziekvormen met koor en orkest, zoals de opera, draait hij zijn hand niet om voor de kamermuziek (die hem na aan het hart ligt) en beweegt hij zich opgewekt door tal van plaatsen en talen, tijdperken, stijlen en persoonlijkheden; steeds op zoek naar hoe hij zijn bijzondere stem het best kan laten weerklinken.

ANDREW LAWRENCE-KING

De virtuoze harpist Andrew Lawrence-King is een van 's werelds meest erkende vertolkers van de oude muziek. Hij is niet alleen bekend als orkestdirigent en dirigent van kamermuziekensembles, vindingrijke basso continuo speler, specialist op het gebied van de barokgestiek en operacomponist, maar wordt bovendien beschouwd als een van de grootste virtuozen op de arpa antica. Al dirigerend vanuit zijn rol als basso continuo speler op de harp, het orgel, het clavecimbel of het psalterium, heeft hij talrijke opera's en oratorios vertolkt in La Scala in Milaan, in de Sydney Opera House, in de Casals Hall in Tokyo, in de Berliner Philharmoniker, het Konzerthaus in Wenen, de Carnegie Hall in New York en het

Palacio de Bellas Artes in Mexico City. Het tijdschrift *Gramophone* beschreef zijn Bachrecital als 'betoverende muziek van ragfijne schoonheid, uitgevoerd met rustige en bedwelmende virtuositeit, gekoppeld aan een uitzonderlijke subtiliteit'. In 1994 richtte Andrew Lawrence-King het ensemble The Harp Consort op waarmee hij een reeks CD's opnam, die met talloze prijzen zijn bekroond. De opnames variëren van traditionele middeleeuwse liederen tot Zuid-Amerikaanse dansen tot talloze barokopera's. Hij doceert aan de Guildhall School of Music & Drama in Londen en aan de Royal Academy of Music in Kopenhagen, en geeft leiding aan Il Corago, aan de International Baroque Opera Studio en de OPERA OMNIA in Moskou. Ook is hij de vaste gastdirigent van het Concerto Copenhagen Orchestra. Binnenkort gaat de Academy of Basso Continuo online.

DIMITRI PSONIS

Dimitri Psonis begon in Athene, zijn geboortestad, met de studie van muzikale analyse, harmonie, contrapunt, Byzantijnse muziek en Griekse volksinstrumenten. Hij is een van de oprichters van de slagwerkgroepen Krustá, Aula del Conservatorio de Madrid, P'An-Ku en Trío de Marimbas Acroma. Hij werkte samen met het Teatro Clásico

Nacional onder leiding van Adolfo Marsillach in de toneelstukken *Fuenteovejuna* en *La Gran Sultana* en ook met het theatergezelschap Dagoll Dagom in *El Gran Mikado*. Hij werkt samen met veel oude muziekgroepen: Hespèrion XXI, Le Concert des Nations, Sema, Speculum, Ensemble Baroque de Limoges. Ook begeleidde hij vele zangers en muzikanten, waaronder: Elefthería Arvanitaki, Maria del Mar Bonet, Eliseo Parra en Javier Paxariño. In de afgelopen jaren heeft hij zich toegelegd op de studie en interpretatie van Ottomaanse klassieke muziek en populaire muziek uit Griekenland en Turkije en hun instrumenten: de Iraanse santur en tar, Turkse saz en oud, de Griekse santur en laouto en alle percussie-instrumenten van deze regio (zarb, riq, bendir...). Hij richtte de groep Metamorfósis op en later Misrab met Pedro Estevan en Ross Daly.

Centre Multimédia Espace François Mitterrand

Avenue Paul Joucla
09400 Tarascon-sur-Ariège

Maison des Jeunes et de la Culture

4 Rue de l'Horte
09400 Tarascon-sur-Ariège

Grotte de Lombrives

Route Nationale 20
09400 Ussat-les-Bains

Het concert 'Eerbetoon aan het vergeten koninkrijk'
werd gerealiseerd met steun van het Ministerie van Cultuur
van de Regering van Catalonië en het Instituut Ramon Llull

Rozekruis Pers

**EMBASSY
OF • THE
FREE MIND**

